

**Lenker og tips etter
«Fagsamling for lærerne med minoritetsspråklige elever på 1. og 2.trinn»
26. september og 3. oktober 2017**

Nyttige lenker:

Dokumenter knyttet til fagsamlingen:

<https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/personalrommet/9421/11084/article-148917>

Infoskriv, dokumenter og skjema knyttet til særskilt språkopplæring i Bergen kommune:

<https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/personalrommet/9421/11085>

Tolketjenesten:

<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/tolketjenesten>

Fug, brosjyrer på flere språk: <http://www.fug.no/materiell-paa-andre-spraak.155836.no.html>

Veiledning til foreldre på flere språk: <http://www.morsmal.no/veiledning-til-foreldre>

Tema morsmål, ressurser på mange språk, egenprodusert og lenker:

<http://morsmal.no/>

NAFO, nasjonalt senter for flerkulturell opplæring <http://nafo.hioa.no/>
<http://nafo.hioa.no/a-laere-matematikk-pa-et-nytt-sprak/>

Udir, om minoritetsspråklige elever: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/minoritetsspraklige/>

Samleside med nettressurser: <https://skolekassa.no/>

Lettleste bøker, Carls corner

<http://www.carlscorner.us.com/NorwayReaders.htm>

Samfunnsfag, film og tekst på flere språk: <http://zmekk.no/>

Case:

En torsdag i mars får du beskjed om at det kommer en ny gutt på mandag. Du får vite at eleven kommer fra Syria, far snakker litt engelsk.

Tips etter deling i plenum:**Hva må du ha klart av praktiske ting?**

- Stol og pult til eleven
- Garderobeplass, merket
- Elevens navn, og vite hvordan det uttales
- Dagtavle med bilder
- Leker, sang ol.
- Tolk hvis mulig
- Lærerne, og elevene, må være informert om elevens bakgrunn og land
- Info til klassen
- Kart og flagg til elevens hjemland
- Involvere medelever og foreldre
- Faddere, foreldrefaddere
- Info om skolen og aktuelle brosjyrer på elevens språk. Omvisning på skolen.
- Kontaktlærer får fri til å følge eleven
- Timer / lærer, god voksendekning
- Utskrift av språkbiografi og kartleggingsmateriell

Hvordan starter du norskopplæringen fra første dag?

- Sanger
- Dans, ringdanser
- Peke/ snakke/ symbolkort, gjerne som en nøkkelring til eleven.
- Øve på navn, medelever og lærerne, og uttale av dem
- Det sosiale er viktigst første dag
- Skolevandring, sette ord på det en ser
- Gå gjennom dagsplan

- Hvordan hilse, Jeg heter..., fortelle om seg selv,
- Hvordan komme inn i lek- fraselæring
- Liten gruppe for å skape trygghet
- Være i klassen, gjerne liten gruppe
- Observere og starte kartlegging av elevens språkferdigheter og forkunnskaper

Hvordan innleder du et godt foreldresamarbeid?

- Bruke tolk
- Invitere foreldre inn i klasserommet
- Sette av tid til en oppstartsamtale og til å gi informasjon, vise nettsider, brosjyrer ol.
- Følge opp med nytt møte etter kort tid
- Info om SFO
- Informere om skolemelk/ frukt
- Tilpasse utviklingssamtalen til den aktuelle familiens behov
- Skriv fra skolen/ leksemappen, - vi må hjelpe foreldrene å sortere ut den viktigste informasjonen f.eks. med gule lapper
- Hjem- hjem fokus
- Bidra til inkludering i nærmiljøet
- Informere om fritidstilbud
- Prøve å forstå usikkerheten, være interessert og prøve å inkludere uansett
- Være åpen om annerledeshet
- Gi morsmålet verdi
- Det som er bra for minoritetsspråklige er oftest bra for alle- f.eks. hvordan får vi alle foreldre til å møte på foreldremøte? Vi må lære dem opp.
- Forventningsavklaring begge veier
- Være tilgjengelig for foresatte, å være ekstra serviceinnstilt i starten tjener en på i lengden

Hva kan du gjøre for å inkludere eleven i klassen og på skole?

- Observere eleven ute og inne

- Bruke andre elever eller personell på skolen med samme språk
- Samarbeide med kontaktlærer
- Introdusere eleven for andre
- Bruke klassekontaktene
- Fadderelever
- Små grupper
- Velge gode grupper og læringspartnere
- Lekegrupper, med voksen tilstede
- Vennegrupper
- TL (trivsels ledere)
- Navneleker
- Voksne de kjenner er ute til barnet er trygt
- Være med i lek, utesituasjoner
- Inkludere i fellesskapet
- Deltagelse i klassen der eleven mestrer det
- Når det er turdager ol. må de være med, for inkludering og uformelle språksituasjoner
- Fortelle om fritidsaktiviteter i nærområdet, andre voksne kan bidra med kjøring, utstyr, forklare uskrevne normer og regler
- SFO- Fortelle hva er for å få dem til å velge det

Hvem gjør hva for denne eleven på din skole?

- Administrasjonen har ansvar for å opprette skole- hjem
- Kontaktlærer har det daglige ansvaret
- Læreren med ansvar for grunnleggende norsk opplæring er elevens hovedperson
- Morsmåslærer, en viktig ressurs
- Ledelsen kaller inn til møte
- Ledelsen fordeler ressursene
- Skolens migrasjonspedagogisk team er en støtte for lærerne i grunnleggende norsk, et sted

for å drøfte problemstillinger ol.

- Vikar når lærer i gr.no er borte settes ofte ikke inn. Kan en da bytte roller, slik at kontaktlærer går inn og tar timene i grunnleggende norsk?
- Ledelsen må tilrettelegge ved skifte av lærer.
- Kontaktlærers rolle ved forberedelse av neste uke
- Positivt med migpedteam, der kan grunnleggende norsk lærerne få lære/dele erfaringer